

Handläggare
Linda Melin
Telefon: 0850824550

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd
2020-10-22

Svar på frågor om att skydda och värna våra äldre gällande covid-19

Svar på skrivelse från S, V och FI

Förslag till beslut

Skärholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Skärholmens stadsdelsförvaltning har fått i uppdrag att bereda en skrivelse från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ. Skrivelsen rör frågor om att skydda och värna våra äldre gällande covid-19. Frågorna berör hur stadsdelsförvaltningen arbetar med att förhindra smitta inom äldreomsorgens alla verksamheter, såväl kommunal som privat verksamhet. Frågorna handlar också om hur äldre kan värnas på bästa sätt och hur tillgång till material säkerställs.

Sammanfattningsvis har verksamheterna inom äldreomsorgen väl beprövade arbetsrutiner för att begränsa smitta. Personalen har förutsättningar, genom adekvat skyddsutrustning, att genomföra arbetet och efterleva basala hygienrutiner. Det finns ett lager av skyddsmaterial i verksamheterna för att klara en eventuell spridning av covid-19 i verksamheterna. Arbetet pågår för att hitta alternativa digitala aktiviteter då träffpunkter och mötesplatser varit stängda på grund av pandemin.

Bakgrund

En skrivelse från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ har inkommit till förvaltningen.

I skrivelsen ställs frågor som rör hur förvaltningen arbetar för att skydda och värna äldre gällande covid-19. Frågeställningarna innefattar alla äldre i stadsdelsnämndsområdet med stödinsatser eller omsorgsbehov.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stöd och service i egen regi.

Ärendet

1. Hur ser smittspridning, tillgång till skyddsutrustning och möjligheten för personalen att utföra sitt arbete enligt myndigheternas rekommendationer ut på verksamheter (offentliga och privata) i vårt område?

Myndigheternas rekommendationer ligger till grund för hur det dagliga arbetet gällande covid-19 ska bedrivas oavsett utförare. Att förhindra smitta och skydda äldre är huvudfokus för arbetet. Idag vet vi betydligt mer om covid-19 än vad vi gjorde i inledningen av pandemin. Det är mot bakgrund av denna kunskap som vi förändrat arbetssätten över tid sedan pandemin inleddes. Med en utökad provtagning både hos de äldre och personalen kan vi agera i god tid och har större möjlighet att isolera smittan oavsett om det är äldre själva eller personal som är sjuka. Genom att förstå hur smittan sprids kan vi också begränsa tillväxten av nya insjuknade. Kunskapen är således avgörande för hur väl det förebyggande arbetet kan bedrivas.

Rätt skyddsmaterial är en annan faktor som påverkar utfallet av spridning av smittan. Under pandemins utveckling har förutsättningarna för skyddsmaterial ändrats. Rent konkret innebär det att arbetsmiljöverket ändrat sin klassificering av vad som är godkänd skyddsutrustning. Det innebär att den egentillverkade utrustningen som förvaltningen själva bidrog med att tillverka i det mest kritiska läget i pandemin inte kan användas efter att klassificeringen ändrades. Även möjlighet att beställa material hos leverantörerna ändrades under våren när utbudet sjönk. Samtidigt sköt kostnaderna i höjden.

I september upplever de utförare som förvaltningen haft kontakt med en balans i tillgång och utbud vad gäller skyddsmaterial. I september månad finns det inte något känt fall av brist på skyddsutrustning. Utförarna har ett lager inför hösten och upplever tillgång till påfyllnad av nytt materiel som god. Verksamheterna har således en god kapacitet att klara ett eventuell nytt utbrott av covid-19. Förvaltningen har inte fått någon signal om att privata utförare i stadsdelen upplever problem med materialtillgång.

2. Vad behöver förvaltningen för att vi ska vara fullgott rustade med arbetskläder och skyddsmateriel för framtiden?

Förvaltningen har genom pandemins utveckling arbetat proaktivt med skyddsutrustning. Målet med egen lokal lagerhållning av skyddsmateriel och skyddskläder har varit att klara en månad framåt. I vissa perioder under våren när pandemin var som mest utbredd var lagerhållningen avseende handskar och visir nere på någon enstaka vecka, vilket upplevdes som mycket sårbart. I september månad finns en god eller mycket god lagerhållning i förvaltningens verksamheter där samtliga enheter bedöms klara minst en månads förbrukning. Avgörande för att lyckas ha en god balans i lagerhållning av skyddsutrustning är att det finns aktörer som kan säkerställa leveranser av godkänt material. Idag är det globalt sett en balans i tillgång och efterfrågan. Verksamheterna upplever att det nu fungerar väl med leveranserna och att ledtiderna mellan beställning och leverans kunnat kortas ner betydligt jämfört med i våras.

3. Hur snabbt kan man sätta samman förstärkningsteam för att skydda våra äldre när vi i framtiden får behov vid andra, förhoppningsvis inte lika allvarliga kriser?

Det förstärkningsteam som finns i hemtjänstens egen regi sätts in från den stund behovet uppstår. Det är särskilt avdelad personal som ingår i förstärkningsteamet. Denna personal arbetar till vardags i hemtjänsten men utför endast förstärkningstemasarbetet när behovet uppstår. Annan personal sätts då in i deras ställe. Medarbetarna i förstärkningsteamet är väl förberedda för de arbetsuppgifter de kan komma att utföra.

4. Hur säkerställs trygg hemgång från sjukhus, även för den som inte har hemtjänst? Därutöver behövs kontinuitet i hemtjänstbesöken, så antalet personer som besöker är så få att brukarna känner sig trygga och tillräcklig tid finns. Hur ser planerna ut för att knyta ihop hemtjänstbesöken?

Förvaltningen har möjlighet att påverka trygg hemgång för de äldre där behov av stöd och hjälpinsatser i hemmet behövs. Detta görs genom vårdplanering i samband med utskrivning från sjukhus. I de fall en äldre som vårdats på sjukhus inte bedöms behöva insatser i hemmet kallas inte heller kommunen till någon vårdplanering och således har kommunen ingen vetskap eller kännedom om dessa personer.

Utifrån det kommunala uppdraget är kontinuitet i hemtjänsten en viktig kvalitetsparameter och ofta en förutsättning för upplevelsen av hur trygg den enskilde är med hemtjänsten. Varje månad följer förvaltningen upp kontinuiteten i förvaltningens egen hemtjänst. Målet är att en hemtjänstkund ska få besök av maximalt 10 personer under en månad. Snittet för första halvåret är 10,8 medarbetare per hemtjänstkund. Snittet för föregående period augusti-december 2019 var 11,5. Pandemin har alltså bidragit positivt till en ökad kontinuitet i hemtjänsten. Den främsta orsaken är att varje enskild medarbetare besökt ett färre antal brukare.

5. Hur säkerställs att våra äldre får tillgång till både sociala och fysiska aktiviteter under denna kris och framtida kriser?

Att under pandemin hitta lämpliga sociala och fysiska aktiviteter har varit, och är fortsatt, en av de största utmaningarna förvaltningen arbetat med. De öppna träffpunkterna har utifrån folkhälsomyndighetens rekommendationer haft stängt under stora delar av våren och sommaren. Träffpunkternas verksamhet bygger på just social samvaro och är svåra, till viss del oersättliga, om inte det fysiska mötet kan äga rum. De stängda verksamheterna gör att förvaltningen ser en risk för ökad social isolering hos målgruppen med risk för ökad psykisk ohälsa som följd. Något som förvaltningen också flaggat för i tertialuppljningen.

Även om frågan är svår har förvaltningen fortfarande ett ansvar för frågan. Genom att planera för ett genomförande via digitala kanaler kommer vissa aktiviteter att kunna erbjudas framöver. Förvaltningen ser också över möjligheten till anpassade utomhusaktiviteter exempelvis: promenader, utegymna och dylikt utifrån deltagarnas önskemål och behov. På förvaltningens egna vård- och omsorgsboende har de sociala aktiviteterna ökat under sommaren. Utomhusgymna, caféstunder och promenader har kunnat erbjudas mycket tack vare ett gott och framgångsrikt arbete med civilsamhället och föreningar. Här ser förvaltningen stor möjlighet att fortsätta detta arbete under hösten men också att sprida det vidare till andra verksamheter så att det kommer fler äldre till gagn.

6. Hur arbetar stadsdelen med att öka andelen trygga tillsvidareanställningar, där den som vill får jobba heltid?

Samtliga enheter inom avdelningen stöd och service i egen regi är i det närmaste klara med att alla som önskar heltid har getts möjlighet till det. Undantaget är Sätra vård- och omsorgsboende som har haft fokus och prioriterat andra frågor den senaste tiden. Målsättningen

är att ta upp frågan när förutsättningarna är mer gynnsamma. Covid-19 har påverkat frågan och det har utifrån pandemin inte varit möjligt att arbeta med rätten till heltid sedan pandemin inleddes.

Synpunkter och förslag

Verksamheterna inom äldreomsorgen har väl beprövade arbetsrutiner för att begränsa smitta. Personalen har förutsättningar, genom adekvat skyddsutrustning, att genomföra arbetet och efterleva basala hygienrutiner. Det finns ett lager av skyddsmaterial i verksamheterna för att klara en eventuell spridning av covid-19 i verksamheterna. Arbete pågår för att hitta alternativa digitala aktiviteter då träffpunkter och mötesplatser varit stängda på grund av pandemin.

Jämställdhetsanalys

Arbetet med att trygga de äldre från covid-19 är oberoende av kön. Arbetsätten som tillämpas är kopplade till pandemin i sig och utförs på samma sätt oavsett man eller kvinna.

Vad gäller förvaltningens öppna mötesplatser och träffpunkter är det fler kvinnor än män som besöker verksamheterna. En trolig slutats är därför att något fler kvinnor än män blir drabbade av att verksamheterna håller stängt. Genom att digitalisera utbudet av aktiviteter ges möjlighet till fortsatt social interaktion oavsett man eller kvinna.

Patrik Åhnberg
Stadsdelsdirektör

Andreas Thorstensson
Avdelningschef

Bilagor

1. Skrivelse; att besvara ett antal frågor om att skydda och värna våra äldre från covid-19

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Patrik Åhnberg, Stadsdelsdirektör	2020-09-28
Andreas Thorstensson, Avdelningschef	2020-09-28